

Bezsenne głowy, co dźwigają korony - księżęta, królowie, wodzowie, bohaterzy. 1000 lat polskiej państwowości w dokumentach Archiwów Państwowych

Bezsenne głowy, co dźwigają korony - księżęta, królowie, wodzowie, bohaterzy. 1000 lat polskiej państwowości w dokumentach Archiwów Państwowych

W imieniu Wojewody Świętokrzyskiego Józefa Bryka, informujemy, że w związku z jubileuszem 1000-lecia koronacji Bolesława Chrobrego, Archiwa Państwowe przygotowały wystawę pt.: "Bezsenne głowy, co dźwigają korony - księżęta, królowie, wodzowie, bohaterzy. 1000 lat polskiej państwowości w dokumentach Archiwów Państwowych".

Wystawa prezentowana będzie w Gnieźnie, jednak materiały wystawowe dostępne są w postaci cyfrowych plików graficznych w rozmiarze B1, zawierające treści wystawy w układzie 22 plansz, które można obejrzeć klikając w link: [Bezsenne głowy, co dźwigają korony - księżęta, królowie, wodzowie, bohaterzy. 1000 lat polskiej państwowości w dokumentach Archiwów Państwowych \(pdf, 88.40 Mb\)](#)

25 kwietnia 2025 r. w ramach obchodów 1000. rocznicy koronacji pierwszych królów Polski, w Hali im. Mieczysława Łopatki w Gnieźnie odbyło się Uroczyste Połączone Posiedzenie Izb Parlamentu. Wydarzeniu towarzyszyło otwarcie wystawy „Bezsenne głowy, co dźwigają korony - księżęta, królowie, wodzowie, bohaterzy. 1000 lat polskiej państwowości w dokumentach Archiwów Państwowych”, która jest historyczną podróżą przez epoki. - W 1025 roku Bolesław Chrobry i Mieszko II przypieczętowali losy zjednoczonego królestwa. Tysiąc lat później Archiwa Państwowe prezentują wyjątkową wystawę, która opowiada historię decydujących momentów w dziejach Polski. Pokazane materiały, pieczęcie, dekrety, rękopisy i listy podkreślają rolę dokumentów w kształtowaniu tożsamości narodowej - informuje dr Paweł Pietrzyk, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych. Po oficjalnym otwarciu, od 1 maja br. wystawa będzie dostępna bezpłatnie dla wszystkich chętnych w Parku Kościuszki w Gnieźnie, a w kolejnych miesiącach przemierzy całą Polskę.

Gniezno, pierwsza stolica Polski, 25 kwietnia 2025 roku stała się świadkiem wyjątkowego spotkania przeszłości z teraźniejszością. W roku tysiąclecia koronacji pierwszych polskich królów Archiwa Państwowe przygotowały niezwykłą ekspozycję ukazującą bogactwo i rozmach państwowych zasobów dokumentacyjnych. Wystawa „Bezsenne głowy, co dźwigają korony - księżęta, królowie, wodzowie, bohaterzy. 1000 lat polskiej państwowości w dokumentach Archiwów Państwowych” to historyczna podróż przez epoki: od wczesnopiastowskich pergaminów po rękopisy przywódców powstań narodowych. Materiały pochodzą z zasobów Archiwum

Głównego Akt Dawnych, Archiwum Akt Nowych oraz 15 Archiwów Państwowych (m.in. w Białymstoku, Gdańsku, Krakowie, Poznaniu, Warszawie, Wrocławiu). Dzięki temu zwiedzający zobaczą unikatowe skarby polskiego piśmiennictwa - od średniowiecznych pergaminów po dokumenty XX wieczne - w jednym, spójnym przekazie.

Na wystawie podziwiać będzie można między innymi wizerunki majestatycznej pieczęci Władysława Jagiełły z 1389 roku oraz dokumentu opisującego działania wojsk polskich napisanego ręką Jana III Sobieskiego. Osoby zwiedzające wystawę będą miały wyjątkową okazję poczuć ciężar wszystkich „bezsennych głów”, o których pisał William Szekspir, dostrzegając w rękopisach i listach powstańców - Tadeusza Kościuszki, Jana Skrzyneckiego - nie tylko autografy wielkich bohaterów, lecz i echo ich trudu oraz odwagi. Dla tych, którzy łakną więcej historycznych ciekawostek na wystawie przygotowano dedykowane kody QR, które za pomocą kliknięcia przenoszą na stronę <https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/>, do kolekcji tematycznych tworzonych na co dzień przez archiwistów - dotyczących królewskich jadalni, fotografii pochodzących z okresu wojny bolszewickiej czy zdjęć Jana Pawła II.

Kuratorką wystawy jest dr Julia Wesołowska z Archiwum Państwowego w Poznaniu, której pasja i znajomość archiwaliów zaowocowała aranżacją przestrzeni łączącą średniowieczny pergamin i nowoczesne sposoby jego prezentacji. Pozwolą one zwiedzającym na podróż od fundacji cystersów w Łeknie w 1153 roku po zdjęcia i listy Solidarności z sierpnia 1980 roku.

Wystawa podzielona została na dziesięć segmentów tematycznych. Poniżej główne sekcje ekspozycji i najważniejsze prezentacje:

1. U zarania Państwa Polskiego
 - Najstarszy oryginalny dokument z 1153 roku dotyczący fundacji klasztoru cystersów w Łeknie przez Mieszka III
 - Reprodukacja rysunku Jana Matejki przedstawiająca Bolesława Chrobrego
2. Rozbicie dzielnicowe
3. Dokument lokacyjny Lublina wystawiony w 1317 roku
4. Wizerunek św. Jadwigi Śląskiej z XV wieku
5. Pieczęć majestatyczna Władysława Jagiełły z 1389 roku
6. Jedyna w Polsce księga zastępcy króla z lat 1440-1447
7. Dokument opisujący działania wojsk polskich napisany odręcznie przez Jana III Sobieskiego.
8. Konstytucja 3 maja 1791 roku
9. Autograf Tadeusza Kościuszki z 1794 roku
10. Oświadczenie Józefa Chłopickiego o objęciu urzędu dyktatora powstania listopadowego
11. Odezwa Józefa Piłsudskiego witająca rodaków w granicach Rzeczypospolitej
12. Mapy z wytyczonymi granicami odradzającego się państwa
13. Rozkazy Stefana „Grota” Roweckiego
14. Fotografie wojenne z Warszawy i Torunia
15. Notatki przeciw sprawie wyroku gen. Emila „Nila” Fieldorfa z 1953 roku

16. Fotografie strajków i wieców "Solidarności"
17. Korona Królestwa Polskiego
18. Wolna elekcja
19. Pod zaborami i walka o niepodległość
20. II Rzeczpospolita i budowa niepodległego państwa
21. W cieniu wojny
22. Władza i opozycja w PRL.

Źródło: <https://gminaolesnica.pl/?p=15547>